

**HORVÁTH MIHÁLY TEHETSÉGGONDOZÓ ÉS MÚZEUMBARÁT
TÖRTÉNELEMVERSENY
2017/2018.**

170 éves a Magyar Honvédség

"Tiszteld a múltat, hogy érthesd a jelent, és munkálkodhass a jövőn."

(Széchenyi István)

A versenyt két korcsoport – **5-6. évfolyamosok** és **7-8. évfolyamosok** - számára, 3-3 témában hirdetjük meg. Hat- és nyolcosztályos gimnáziumok esetén az azonos korosztályú tanulók jelentkezését is elfogadjuk.

A nevezés módja és határideje:

A múzeumi foglalkozásokon való **részvételi szándékot** a horvathmihalyverseny@gmail.com e-mail címen **kell jelezni 2017. október 9-ig**. Kérjük, a regisztrációkor adják meg a jelentkező diák nevét, osztályát, iskolájának és felkészítő tanárának nevét. A regisztrált versenyzőknek egy héten belül küldünk visszaigazolást.

A jelentkezők korcsoportok szerint bemutató múzeumi foglalkozáson vesznek részt. Ezt követően résztémát választanak és elkészítik pályamunkáikat az előzetesen közölt feltételeknek megfelelően, és határidőre benyújtják azokat papír alapon, valamint a 7-8. osztályos versenyzők elektronikus formában is. A második fordulóban, a Hadtörténeti Múzeumban egy szakmai zsűri előtt szóban is bizonyítani kell a témában való jártasságot, megszerzett ismereteket.

A múzeumi foglalkozások helye:

Hadtörténeti Múzeum (1014 Budapest, Kapisztrán tér 2-4.)

Időpontok: 5-6. osztályosok: **2017. október 25.** (szerda) 14:00 – 17:00

7-8. osztályosok: **2017. október 26.** (csütörtök) 14:00 – 17:00

A választható témák:

I. kategória: Az 5-6. évfolyam részére

I/a kategória: *A zentai csata és a török kiűzése Magyarországról*

A közel 150 évig tartó török megszállást után a Szent Liga csapatai Bécs felmentését követően megkezdtek a török kiűzését a Magyar Királyság területéről. A hadjáratban számos jeles hadvezér vett részt, mint például Savoyai Jenő. A feladatod egy-egy hadjárat, jelentősebb ütközet leírása, a szemben álló felek erejének ismertetése, mindezt egy résztvevő szemszögéből. Lehetsz akár egyszerű magyar vitéz, aki császári zsoldba szegődött, de akár Savoyai Jenő bőrébe is belebújhatsz!

I/b kategória: *A szabadságharc hadművészete*

Az 1848–1849-es forradalom honvédségének létrejötte hatalmas fegyvertény volt, hiszen hosszú idő után ekkor állt fel egy önálló magyar haderő. A jelentős pénz- és fegyverhiány ellenére a lelkes honvédek képesek voltak sikerrel felvenni a harcot a császári csapatokkal. Mutasd be, hogyan nézett ki ez a hadsereg! Az egyes fegyvernemek milyen fegyverekkel és felszereléssel rendelkeztek? Felkészülése során ne csak a könyveket bújjad, nézd meg a múzeum „Jelszavaink valának: haza és haladás” című kiállítását és a Fegyvertörténeti Látványtár idevonatkozó részét is!

I/c kategória: *Görgei Artúr szárnysegédje voltam*

2018-ban ünnepeljük a jeles hadvezér születésének 100. évfordulóját. Ennek emlékére szükséges Görgei életének minél részletesebb megismerése. Légy Görgei szárnysegédje, kísérd végig a szabadságharc hadjáratain! A tábornok mellett állva számolj be Görgei döntéseiről, az általa vezetett ütközetekről, hogy az utókor is megismerhesse! Szerinted milyen volt Görgei?

II. kategória: A 7-8. évfolyam részére

II/a kategória: *Görgei kontra Kossuth*

Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc két ikonikus alakjának kapcsolata jelentősen befolyásolta, sőt meghatározta az önvédelmi háború menetét. A dolgozatban szükséges ismertetni mindkét szereplő életpályáját, de legfőképpen kettejük kapcsolatát. Egyik oldalon egy tábornok, a másikon egy politikus, így döntéseikkel gyakran okoztak nézetkülönbséget egymás között. A feladat ezeknek a bemutatása és elemzése. Szerinted egy-egy kérdésben melyiküknek volt igaza?

II/b kategória: *A Magyar Királyi Honvédség fegyverzete*

Az első világháborút követően létrejövő Magyar Királyi Honvédség nehézbe helyzetbe kerültek, hiszen a trianoni békediktátum jelentősen korlátozta az ország fegyveres erejét. Ettől függetlenül – az adott lehetőségekhez képest – a két világégés között megkezdődött a hadsereg haditechnikai fejlesztése. A témát választók feladata ezeknek a fejlesztéseknek az ismertetése. Ez lehet egy-egy harci jármű vagy fegyvertípus részletes leírása: milyen harcokocsikat, repülőgépeket rendszeresítettek, vagy a gyalogságot milyen kézi lőfegyverekkel szerelték fel. A haditechnika iránt érdeklődők előnyben!

II/c kategória: *Érdekességek a Fegyvertár mélyéről*

Ebben a témában a versenyzők nagyobb szabadságot kapnak a választható történelmi szabadságot illetően. A múzeum Fegyvertörténeti Látványtára a honfoglalástól napjainkig mutatja be tizenegy évszázad fegyvereit és harcosait. A kiállításban található műtárgyak közül kell a versenyzőknek kiválasztani és bemutatni egy fegyvertípust vagy fegyvercsaládot. Az eszközök mellett természetesen magukra a fegyveresekre is eshet a választás, azaz a kiállításban található bábuk közül kell ismertetni egy-egy adott korszak harcosát és annak felszerelését.

A pályamunkák beadásának határideje: 2018. február 26.

Helye: Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8.), e-mail cím: horvathmihalyverseny@gmail.com

A szóbeli döntő időpontja: 2018. április 26. (csütörtök) 10:00 – 16:00

Helyszíne: Hadtörténeti Múzeum (1014 Budapest, Kapisztrán tér 2-4.)

A pályamunkák elkészítéséhez **ajánlott irodalomjegyzék** korcsoportonként és témakörönként:

5-6. osztályosok számára:

I/a kategória: A zentai csata és a török kiűzése Magyarországról

I/b kategória: A szabadságharc hadművészete

I/c kategória: Görgei Artúr szárnysegédje voltam

I/a kategória: A zentai csata és a török kiűzése Magyarországról

Czigány István, A magyarországi csapatok szerepe a török alóli felszabadító háborúban. HK 1989/2. sz.

Czigány István: A zentai csata. In: Hermann Róbert (szerk.): Fegyvert s vitézt... A magyar hadtörténet nagy csatái. Budapest, 2003.

Gerhard Seewann–Szita László: A legnagyobb győzelem. Dokumentumok az 1697. évi török elleni hadjárat és a zentai csata történetéhez. Pécs, 1997.

História 1986/03-04. szám

Nagy László: A török világ végnapjai Magyarországon. Budapest, 1986.

R. Várkonyi Ágnes: Magyarország visszafoglalása. Budapest, 1987.

Szakály Ferenc: Budavár visszavétele a töröktől 1686-ban. In: Rácz Árpád (szerk.) Nagy képes millenniumi hadtörténet. 1000 év a hadak útján. Budapest 2000.

Szakály Ferenc: Hungaria eliberata. Budavár visszavétele és Magyarország felszabadítása a török uralom alól, 1683–1718. Budapest. 1986.

Tóth István György: A felszabadító háborúk. In: Rácz Árpád (szerk.) Nagy képes millenniumi hadtörténet. 1000 év a hadak útján. Budapest 2000.

Varga J. János: A fogyó félhold árnyékában. Budapest, 1986.

Varga J. János: A kereszténység védőbástyája. In: Rácz Árpád (szerk.) Nagy képes millenniumi hadtörténet. 1000 év a hadak útján. Budapest 2000.

I/b kategória: A szabadságharc hadművészete

- Barczy–Somogyi: A szabadságharc hadserege. Budapest, 1986.
Csikány Tamás: A szabadságharc hadművészete 1848–1849. Budapest, 2015.
Csikány Tamás: Csata Komáromnál 1849. július 2-án avagy a szabadságharc harcászata. Budapest, 2003.
Csikány Tamás: Honvédtüzérség az 1848–1849-es szabadságharcban. Budapest, 2000.
Csikány–Eötvös-Németh: A szabadságharc kézi lőfegyverei. 2012.
Hermann Róbert: 1848-1849. A szabadságharc hadtörténete. Budapest, 2001.
Hermann Róbert: Az 1848–1849-es szabadságharc nagy csatái. Budapest, 2004.
Cs. Kottra Györgyi (szerk.): „Fényesebb a láncnál a kard”. Budapest, 1999.

I/c kategória: Görgei Artúr szárnysegédje voltam

- Görgei Artúr: Életem és működésem, 1988. Budapest
Görgey István: Görgey Artúr ifjúsága és fejlődése a forradalomig, 1916 Budapest
(http://mtdaportal.extra.hu/books/gogey_istvan_gorgey_arthur_ifjusaga_es_fejlodesa_a_forradalomig.pdf)
Hermann R.: Kossuth Lajos és Görgei Artúr levelezése, 1848–1849, Budapest, 2001.
Hermann Róbert: 1848-1849. A szabadságharc hadtörténete. Budapest, 2001.
Hermann Róbert: Az 1848–1849-es szabadságharc nagy csatái. Budapest, 2004.
Hermann Róbert: Görgei Artúr, Magyar Tudomány 2016 /7 177 évf. 7 .sz.
(http://epa.oszk.hu/00600/00691/00154/pdf/EPA00691_mtud_2016_07_816-828.pdf)
Hermann Róbert: Görgei Artúr. In: Rubicon 1999/4. szám
Rácz Árpád (Szerk.): Nagy képes millenniumi arcképcsarnok - 100 portré a magyar történelemből, 2002. Budapest

7-8. osztályosok számára:

II/a kategória: Görgei kontra Kossuth

II/b kategória: A Magyar Királyi Honvédség fegyverzete

II/c kategória: Érdekességek a Fegyvertár mélyéről

II/a kategória: Görgei kontra Kossuth

- Görgei Artúr: Életem és működésem, 1988. Budapest
Görgey István: Görgey Artúr ifjúsága és fejlődése a forradalomig, 1916 Budapest
(http://mtdaportal.extra.hu/books/gogey_istvan_gorgey_arthur_ifjusaga_es_fejlodesa_a_forradalomig.pdf)
Hermann R.: Kossuth Lajos és Görgei Artúr levelezése, 1848–1849, Budapest, 2001.
Hermann Róbert (szerk.): Kossuth Lajos, „a magyarok Mózes”. 2006.

Hermann Róbert: Az áruló Görgei mítosza és a tények Korunk 2012. március

(http://korunk.org/letoltlapok/Z_VKorunk2012marcius.pdf)

Hermann Róbert: Görgei Artúr, Magyar Tudomány 2016 /7 177 évf. 7 .sz.

(http://epa.oszk.hu/00600/00691/00154/pdf/EPA00691_mtud_2016_07_816-828.pdf)

Kosáry Domokos: A Görgey kérdés története, 1994.

Kosáry Domokos: Kossuth Lajos a reformkorban. 2. bőv., jav. kiad. Bp., 2002.

Rácz Árpád (Szerk.): Nagy képes millenniumi arcképcsarnok - 100 portré a magyar történelemből, 2002. Budapest

II/b kategória: A Magyar Királyi Honvédség fegyverzete

Bíró Ádám - Éder Miklós - Sárhidai Gyula: A Magyar Királyi Honvédség külföldi gyártású páncélos harcjárművei 1920-1945. Budapest, 2006.

Bíró Ádám - Sárhidai Gyula: A Magyar Királyi Honvédség hazai gyártású páncélos harcjárművei 1914–1945. Budapest, 2012.

Bonhardt Attila · Sárhidai Gyula · Winkler László: A Magyar Királyi Honvédség fegyverzete. Budapest, 1992.

Emlékeztető a tűzfegyverek és harceszközök alkalmazásához. Budapest, 1944. (Kézifegyverek, tüzérség, páncélosok, repülők, korabeli fogalmak)

Eötvös Péter · Hatala András · Soós Péter: A Király géppisztoly. Budapest, 2014.

Sárhidai Gyula - Hajdú Ferenc: A Magyar Királyi Honvéd Haditechnikai Intézettől a HM Technológiai Hivatalig, 1920-2005. Budapest, 2005.

Szabó Péter – Számvéber Norbert: A keleti hadszíntér és Magyarország. 1941–1943. Budapest, 2002. 120-127. oldal

Szabó Péter – Számvéber Norbert: A keleti hadszíntér és Magyarország, 1943–1945. Budapest, 2009. 237-246. oldal

II/c kategória: Érdekességek a Fegyvertár mélyéről

B. Szabó János-Somogyi Győző: Elfeledett háborúk. Budapest, 1999.

Balázs József-Pongó János: Pisztolyok, revolverek. Budapest, 1977.

Csikány Tamás-Eötvös Péter-Németh Balázs: A szabadságharc kézi lőfegyverei. Budapest, 2012.

Eötvös Péter · Hatala András · Soós Péter: A Király géppisztoly. Budapest, 2014.

Jan Sach: Régi kardok, török, buzogányok - A cséphadarótól a párbajtőrig. Új Ex Libris, 1999.

Kovács S. Tibor: Huszár-fegyverek. Budapest, 2010.

Kristó Gyula: Az Anjou-kor háborúi. Budapest, 1988.

Kristó Gyula: Háborúk és hadviselés az Árpádok korában. Szukits, 2003.

Lugosi József-Temesváry Ferenc: Kardok. Budapest, 1988.

Petkes Zsolt-Sudár Balázs: Magyarok fegyverben. Helikon, 2015.

Ságvári György-Somogyi Győző: Nagy huszárkönyv. Budapest, 1999.

Ságvári György: Magyar uniformisok. Budapest, 2010.

Winkler Gusztáv: A hadviselet művészete II. – a magyar államalapítástól a mohácsi vészig. Budapest, 2001.

Zarnóczki Attila: Mátyás király katonái. Budapest, 1992.

A döntőbe jutás feltételei, a továbbjutott versenyzők értesítésének módja és határideje:

A múzeumi foglalkozás és saját kutatómunka alapján elkészített és határidőig benyújtott dolgozatokat a Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium szaktanárai és a Hadtörténeti Múzeum dolgozói javítják ki.

A javítás eredményét és a *döntőbe jutottak névsorát 2018. április 9-ig* hozzuk nyilvánosságra a www.fazekas.hu, www.militaria.hu/muzeumpedagogia és a www.tehetseghalo.hu weboldalakon. *A döntőbe jutott versenyzők meghívót kapnak*, amelyben tájékoztatást kapnak a döntő részleteiről. A döntőbe jutott dolgozatok közül a javítóbizottság kiválasztja témánként a legjobb dolgozat íróját is.

A versenyen **részvételi díj nincs.**

A szakmai felelősök neve, címe, elérhetősége:

Ádámné Laczkó Melinda

Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

E-mail: melinda@fazekas.hu

Tel/Fax: 1/210-10-30/243

Balogh Máté

Hadtörténeti Intézet és Múzeum

E-mail: balogh.mate@mail.militaria.hu

Tel:1/325-16-91

Kapcsolattartó:

Szabóné Horváth Mária

Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ

SzaboneHorvath.Maria@oh.gov.hu

Tel: 1/374-21-39